

Liite 2

Harrastusryhmien toimintakertomus

Ursassa oli vuoden 2018 lopussa 13 harrastusryhmää (2017: 13). Ne toimivat erityisalansa vertaisyhteisöinä. Ryhmien vastuuaktiivien kesken toteutettiin loppuvuodesta arviointikysely toiminnan kehityksen suunnasta. Tulosten käsittely jäi vuoden 2019 puolelle.

Tapahtumat

Vuoden aikana oli viisi ryhmätapaamista (2017: 9). Lisäksi ryhmät järjestivät ohjelmaa Cygnus-kesätapaamisessa Säkylässä.

Tapaamisten esityksiä videoitiin Youtubeen (ks. tarkemmin Ryhmien viestintä). Myös osa esitysmateriaaleista julkaistiin tapahtumien verkkosivuilla.

Aurinkokuntatapaaminen	9.–11.2.	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Laitepäivät	6.–8.4.	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Syvä taivas -tapaaminen	7.–9.9.	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Myrskybongareiden syystapaaminen	28.–30.9.	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Kerho- ja yhdistyseminaari	26.–28.10.	Tähtikallion havaintokeskus, Orimattila
Cygnus-kesätapaaminen	2.–5.8.	Pihlavan leirikeskus, Säkylä

Cygnus-kesätapaamisessa ohjelmaa järjesti kaikkiaan yhdeksän harrastusryhmää esitelmien, työpajojen sekä esittelypisteiden muodossa.

Aurinkokuntatapaaminen järjestettiin helmikuussa kymmenettä kertaa. Järjestäjinä toimivat aurinkokuntayhteisön viisi harrastusryhmää: Asteroidit ja komeetat, Aurinko, Kuu ja planeetat, Meteorit sekä Tieteellinen yhteistyö.

Laitepäivät järjestettiin huhtikuussa Tähtikallion havaintokeskuksessa. Tapahtumasta vastasivat Havaintoväline- ja Tietotekniikkaryhmät. Ohjelmassa oli esitys myös Avaruustekniikka-ryhmän aihepiiristä.

Syvä taivas -tapaaminen järjestettiin perinteisesti syyskuussa Tähtikallion

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa TOIMINTAKERTOMUS 2018

havaintokeskuksessa. Tapahtuman organisoivat Syvä taivas -ryhmä. Mukana oli myös kaksi esitystä muuttuvista tähdistä, jotka kuuluvat Tieteellisen yhteistyön ryhmän aihepiiriin.

Myrskybongareiden syystapaaminen pidettiin syyskuun viimeisenä viikonloppuna Tähtikallion havaintokeskuksessa. Ajankohta on ollut sama jo vuodesta 2014 lähtien. Tapahtuman järjesti Myrskybongaus-ryhmä.

Kerho- ja yhdistystoimintaseminaari järjestettiin lokakuun lopulla. Tapahtuman järjestämisestä vastasi Kerho- ja yhdistystoimintaryhmä.

Ryhmien viestintä

Kaikilla ryhmillä oli sähköpostilista Ursan palvelimella. Listoja käytetään nykyisin pääasiallisesti vain tapahtumista ja tärkeimmistä asioista tiedottamiseen.

Avaruus.fi-foorumia hyödynsi tiedottamiseen tai keskusteluun 11 ryhmää, lisäksi muidenkin ryhmien aihepiireistä foorumilla käytiin keskusteluja, vaikka eivät ryhmät itse käyttäneetkään kanavaa viestintäänsä.

Ilmakehän optiset ilmiöt, Kerho- ja yhdistystoiminta, Myrskybongaus sekä Syvä taivas -ryhmillä oli omat Facebook-ryhmänsä. Twitteriä hyödynsi Avaruustekniikkaryhmä. IRC oli käytössä epävirallisesti ainakin Avaruustekniikkaryhmällä, Kerho- ja yhdistystoimintaryhmällä sekä myrskybongareilla.

Sosiaalisen median kanavista vuoden aikana panostettiin Youtubeen. Harrastustoiminnalla on yhteinen kanava, jota käytettiin mm. tapahtumien suoratoistopalveluna sekä esitelmätallenteiden julkaisupaikkana. Kanavalla on myös ohjevideoita. Vuoden aikana julkaistiin yli 30 videota sekä kuusi äänentoistoltaan remasteroitua vanhempaa tapahtumavideota. Määrä on lähes kaksinkertainen vuoteen 2017 verrattuna. Kanavalla on yli 100 tilaajaa.

WWW-sivut

Kaikilla harrastusryhmillä oli www-sivut Ursan palvelimella. Niillä oli vähintään etusivunaan yhtenäisemmät uudenmalliset verkkosivut. Aika monella ryhmällä oli näiden rinnalla vielä vanhanmalliset sivustot, joiden sisältöä siirretään vähitellen uusiin sivupohjiin. Lisäksi joillakin ryhmillä oli sisältöjä Ursan wiki-sivustoilla.

Muu julkaisutoiminta ja viestintä

Zeniitti-verkkolehteä hyödynsi toiminnassaan 11 harrastusryhmää. Osalla oli artikkeleita, osalla

Tähtitieteellinen yhdistys Urssa TOIMINTAKERTOMUS 2018

myös ajankohtaisuuksia. Sisällöntuotannosta vastasivat ryhmän vastuuaktiivit ja muut harrastajat sekä Zeniitin vastaava toimittaja.

Tähdet ja avaruus -lehdessä julkaistiin juttuja ja asiantuntijakommentteja ainakin viiden eri ryhmän aihepiireistä. Näistä säännöllisimmin julkaistiin Syvä taivas ja Havaintoväline -palstoja. Ursan Tähdet-vuosikirjaa avustivat Asteroidit ja komeetat, Kuu ja planeetat sekä

Avaruustekniikka.

Ainakin Ilmakehän optiset ilmiöt, Meteorit ja Myrskybongaus ovat antaneet asiantuntijalausuntoja ja haastatteluja tiedotusvälineille.

Taivaanvahti

Taivaanvahti-havaintojärjestelmään kerättiin havaintoja kaikkien havaintotoimintaa harrastavien harrastusryhmien alalta. Taivaanvahdin moderointitiimiin osallistui aktiiveja yhdeksästä ryhmästä.

Ilmakehän optiset ilmiöt sekä Kuu ja planeetat -ryhmät julkaisivat Zeniitti-lehdessä Taivaanvahdin havaintoihin perustuvia yhteenvetoja.

Muuta toimintaa ja lisätietoja

Asteroidit ja komeetat -ryhmän keskuudessa jatkettiin Suomi 100 asteroidit -projektia, jossa havaitaan suomalaisten löytämiä pikkuplaneettoja. Syyskuussa aloitettiin yhteistyö suomalaisten komeettahavaintojen raportoimiseksi Sloveniassa ylläpidettävään kansainväliseen havaintotietokantaan. Veikko Mäkelä esitelmöi Lahden Ursan 70-vuotisjuhlassa komeetoista harrastajan näkökulmasta. Ryhmä toimitti aineistoa Ursan Tähdet 2019 -vuosikirjalle.

Aurinkoryhmällä on yhteinen Auringon moniaaltoalueen havaintoprojekti yhdessä Keski-Uudenmaan Altairin ja Lahden Ursan kanssa. Tätä ollaan parin vuoden hiljaiselon jälkeen elvyttämässä. Ryhmä osallistui Aurinkokuntatapaamiseen, mutta tällä kertaa ryhmän aihealueesta ei ollut esitelmää.

Avaruustekniikkaryhmä julkaisi Zeniitissä säännöllisesti ISS-avaruusaseman näkymisennusteita ja verkkosivuilla satelliittikatsausta. Cygnuksella ja Laitepäivillä oli avaruustekniikkaan liittyvät esitelmät. Mikko Suominen esitelmöi Helsingin Malmitalolla Apollo 11:sta ja Jyväskylän Siriuksessa miehitetyistä Mars-lennoista.

Havaintovälineryhmä järjesti Laitepäivät ja osallistui Cygnuksen ohjelmaan. Lisäksi ryhmä oli vahvasti mukana Tähtikallion havaintokeskuksen laitteistojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Ilmakehän optisten ilmiöiden ryhmä antoi lausuntoja aihepiiristään tiedostusvälineille, mm. Ylelle ja Iltalehdelle. Perinteinen Halohuhtikuu-kampanja järjestettiin.

Kerho- ja yhdistystoimintajaoston pääteemana jatkui vuonna 2018 vielä tähtinäytöstoiminta, jota käsiteltiin Cygnuksella ja syksyn seminaarissa. Seminaarissa aloitettiin uusi tema: Jäsenistön aktivoiminen, osallistaminen ja kannustaminen. Yhdistysten yhteisestä tähtiharrastusesitteestä tehtiin uusittu painos. Vuoden 2019 tähtiharrastuspäivän markkinointi aloitettiin.

Kuu ja planeetat -ryhmä jatkoi Zeniitissä vuonna 2016 aloitettua Kuun pinnanmuotoja esittelevää artikkelisarjaa *Kuuta pintaa syvemmältä*, jonka aiheisiin havaitsijat saattoivat vaikuttaa Avaruus.fi-foorumin äänestyksillä. Havaintoprojekti *Suomalaiset kraatterit Kuussa* saatiin päätökseen vuoden aikana. Yhteistyötä tehtiin Tieteellinen yhteistyö -ryhmän kanssa. Tähdet 2019 -vuosikirjaan toimitettiin aineistoa.

Meteoriryhmä osallistui toista kertaa keväiseen aurinkokuntatapaamiseen, joskaan ryhmän aihepiiristä ei ollut siellä ohjelmaa. Kirkkaimmista meteoriparvista annettiin asiantuntijalausuntoja tiedostusvälineille.

Myrskybongausryhmä piti syksyllä perinteisen syystapaamisen. Verkossa ylläpidettiin sadetutkakarttaa sekä Tähtikallion salamapaikantimien ja sääaseman tietoja. GFS-säämalleja laskeva palvelu siirrettiin nopeammalle palvelinalustalle. Ilmatieteen laitoksen kanssa käynnisteltiin uutta yhteistyöhanketta myrskyhavaintojen raportoimiseksi sääsovelluksen kautta. Tiedostusvälineille annettiin haastatteluja, mm. Ylelle ja Helsingin sanomille.

Revontuliryhmä toimitti säännöllisesti revontuliennusteita sähköpostilistalle. Havaintoja kerättiin Taivaanvahti-järjestelmään

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa
TOIMINTAKERTOMUS 2018

Syvä taivas -ryhmän vastuuaktiiviryhmässä tehtiin pieniä muutoksia syksyn Syvä taivas -tapaamisessa. Ryhmä ylläpiti Deep Sky Archive -havaintopiirrosarkistoa Ursan palvelimella. Havainnot kerättiin myös Taivaanvahti-järjestelmään.

Tietotekniikkaryhmä osallistui laitepäivien ohjelmaan. Esitelmämateriaalien Alkaid-arkistoa ylläpidettiin edelleen yhteistyössä Kerho- ja yhdistystoimintaryhmän kanssa. Mikko Suominen esitelmöi tietokoneohjelmista opetuskäytössä ACIO18-seminaarissa Tampereella.

Tieteellinen yhteistyö -ryhmä osallistui Aurinkokuntatapaamiseen ja Syvä taivas -tapaamiseen. Ryhmän jäseniä osallistui Berliinissä 16.–21.9.2018 järjestettyyn European Planetary Science Conference -kokoukseen. Siellä oli esillä posterit Warkauden Kassiopieian Härkämäen observatorion eksoplaneettahavainnoista. Tapahtumassa käynnistettiin myös yhteistyö COBS-komeettahavaintotietokannan kanssa (ks. Asteroidit ja komeetat). Tieteellisiä havainnot tehtiin kansainvälisiin hankkeisiin ja verkostolle, mm. AAVSO:lle, Pulkovan observatoriolle ja tšekkiläiselle TRESKA-eksoplaneettaverkostolle.